

TAURO
APYGARDOS
PARTIZANŲ
IR TREMTIŲ

MUZIEJUS

Justinas
Sajauskas

Stanislovas
Sajauskas

MARIJAMPOLĖ

PARTIZANINIS KARAS

Justinas Sajauskas
Stanislovas Sajauskas

MARIJAMPOLĖ

PARTIZANINIS KARAS

Kaunas 2012

Redagavo Justinas Sajauskas
Maketavo Stanislovas Sajauskas

PADĖKA RĖMĖJAMS:

AUDRIUI LINKUI
ANTANUI LINKUI

Viršeliuose:

- *Marijampolės Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejaus pirmoji iškaba.*
- *Partizanų Tauro apygardos vadas Aleksandras Grybinas-Faustas (dešinėje) ir jo adjutantas Pranas Runas-Daugirdas. 1949 m. (MTM).*
- *Paminklas už Lietuvos laisvę žuvusiems partizanams. Marijampolė, 1993 m. Skulpt. Bronius Vyšniauskas, architektas Romas Vyšniauskas.*

Marijampolės Petro Krėčiūno
viešoji biblioteka (Vytauto g. 20)
Informacijos sąrašys Nr. 79
Invent. Nr. 13/544

© Justinas Sajauskas, 2012
© Stanislovas Sajauskas, 2012

TURINYS

PRATARMĖ	3
PARTIZANINIS KARAS SUVALKIJOJE	7
Palių partizanai	9
Muškietininkų būrys	29
Kalniškės mūšis	34
Skardupių pasitarimai ir kun. Antanas Ylius	39
TAURO APYGARDA. KŪRĖJAI IR VADAI	53
Pirmasis vadas Leonas Taunys-Kovas	53
Zigmas Drunga-Mykolas Jonas	56
Antanas Baltūsis-Žvejys	57
1949 m. Vasario 16-osios Deklaracijos signataras Aleksandras Grybinas-Faustas	62
Apygardos vadas Viktoras Vitkauskas-Saidokas	67
Pietų Lietuvos partizanų srities vadas Sergijus Staniškis-Litas	69
„Laisvės žvalgas“	72
Vincas Seliokas-Gintautas ir jo grupė	77
VYTAUTO RINKTINĖ	81
Blynų balius	157
Partizanų atstovas užsienyje Juozas Lukša	163
Laisvės Kovotojas Karžygis Jurgis Krikščiūnas-Rimvydas	168
Julijos Žiemytės nuotraukų rinkinys	171
Partizanų dainynas	177
GELEŽINIO VILKO RINKTINĖ	179
Liepynų mūšis	235
Legendinis partizanas Kazimieras Pyplys-Mažytis	239
Partizanų Popierių šeima	242
Algirdas Kazimieras Varkala-Daumantas	249
Raišupio kautynės	252
Kurto būrys	255
Partizanas Čempionas	267
PERKŪNO RINKTINĖ	269
GEDIMINO RINKTINĖ	277
ŠARŪNO RINKTINĖ	285
KĘSTUČIO RINKTINĖ	287
BIRUTĖS RINKTINĖ	291
PATRIMPO RINKTINĖ	299
Vyteniečiai	299

PRIEŠAI	301
ŽALGIRIO (STIRNOS) RINKTINĖ	305
Partizanų apmokymo kursai	345
Gelgaudiškio apylinkių kovotojai	345
Partizanai Matusevičiai-Matūnai	349
Partizanų šeima iš Znavykijos	360
Paskutinysis Tauro apygardos partizanas	370
TAURO APYGARDOS PARTIZANŲ MUZIEJUS	373
Sutrumpinimai. Santrumpos	379
Rekomenduojama literatūra	380
Padėkos	381
Autoriai apie save	383

Justinas Sajauskas, Stanislovas Sajauskas

MARIJAMPOLĖ
Partizaninis karas

Albume pasakojama apie laisvės kovas Suvalkijoje 1944–1955 metais. Knygon sudėta per tūkstantį partizanų, jų artimųjų ir talkininkų nuotraukų bei dokumentų, aptariami reikšmingesni mūšiai, pateikiamos iškilesnių kovotojų biografijos. „Marijampolė“ pravers visiems, kas domisi Suvalkijos, taigi ir Lietuvos pokariu.

2012 10 17. 36 sp. l. Tiražas 400 egz. Užsakymas 12-309.
Leidykla „Naujasis lankas“.
Spaustuvė „Morkūnas ir Ko“, Draugystės 17, LT-51229 Kaunas.

K 355.42(474.5)(094)(084)
So-79

ISBN 978-9955-03-748-4

9 789955 037484